

УДК 336.027

Шарова С.В.

канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

ОПТИМІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Податкова підтримка – це ефективний інструмент державного впливу на інвестиційну діяльність. Кожна країна прагне врегулювати економіку з метою захисту її від циклічних криз та забезпечення стійкого економічного зростання. Щоб покращити становище в економіці, необхідна наявність інвестиційного інтересу та, звичайно, коштів, що забезпечили б перехід господарства країни із занепаду до стабільного і розвиненого існування. Отже, одним із основних предметів регулювання в економіці виступає інвестиційна активність суб'єктів господарювання, а важелів регулюючого впливу – податкова система. Тому головним напрямком в інвестиційній діяльності, яким держава може ефективно керувати, залишається податкове стимулювання. Зазначимо, що під податковим регулюванням інвестиційної діяльності слід розуміти здійснення державою з допомогою механізмів оподаткування певних заходів, спрямованих на поліпшення умов інвестування, зокрема на впорядкування обсягів, якості й напрямів інвестування суб'єктів господарювання всіх форм власності. Відповідно, суб'єктом податкового регулювання виступає держава, об'єктом – інвестиційна діяльність індивідуальних та інституціональних інвесторів будь-яких форм власності й організаційно-правових форм господарювання. В свою чергу, потрібно досягнення рівноваги між попитом та пропозицією на інвестиційному ринку. Така рівновага може досягатися шляхом стимулювання інвестицій (коли попит перевищує пропозицію інвестиційних ресурсів), стримування інвестиційної активності (якщо спостерігається надлишок пропозиція) та стабілізацією інвестиційних потоків (у разі високої варіативності інвестування в короткі проміжки часу).

Слід відзначити і те, що регулювання здійснюється за допомогою комплексу спеціальних інструментів. Під таким інструментами слід розуміти зміну елементів податку або реформування податкової системи країни з метою підвищення або пригнічення інноваційно-інвестиційної активності залежно від кон'юктури інвестиційного ринку. Найважливішим елементом цього переліку є податкова ставка, зниження, підвищення або диференціація якої для різних видів діяльності, суб'єктів господарювання чи територіальних одиниць впливає на умови інвестування.

Отже, ефективними інструментами оптимізації оподаткування для стимулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в аспекті впливу податкової системи для України є такі:

- варто було б розширити перелік податків, за рахунок яких може бути виданий інвестиційний податковий кредит, зокрема, у цей перелік можна включити акцизи, податок на додану вартість і податок на видобуток корисних копалин;

- одночасно доцільно встановити терміни надання інвестиційного податкового кредиту, які б відповідали терміну окупності інвестиційного проекту на основі укладення відповідних договорів із податковими органами;

- не менш важливим є створення неоподаткованого резерву, який є менш відомою формою податкової пільги порівняно з іншими, що можуть застосовуватися в системі прибуткового оподаткування юридичних осіб (прискорена амортизація, знижена ставка оподаткування, податковий кредит і знижка).

Запропоновані ефективні інструменти податкового стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності могли б активізувати інвестиційно-інноваційну діяльність в Україні.